

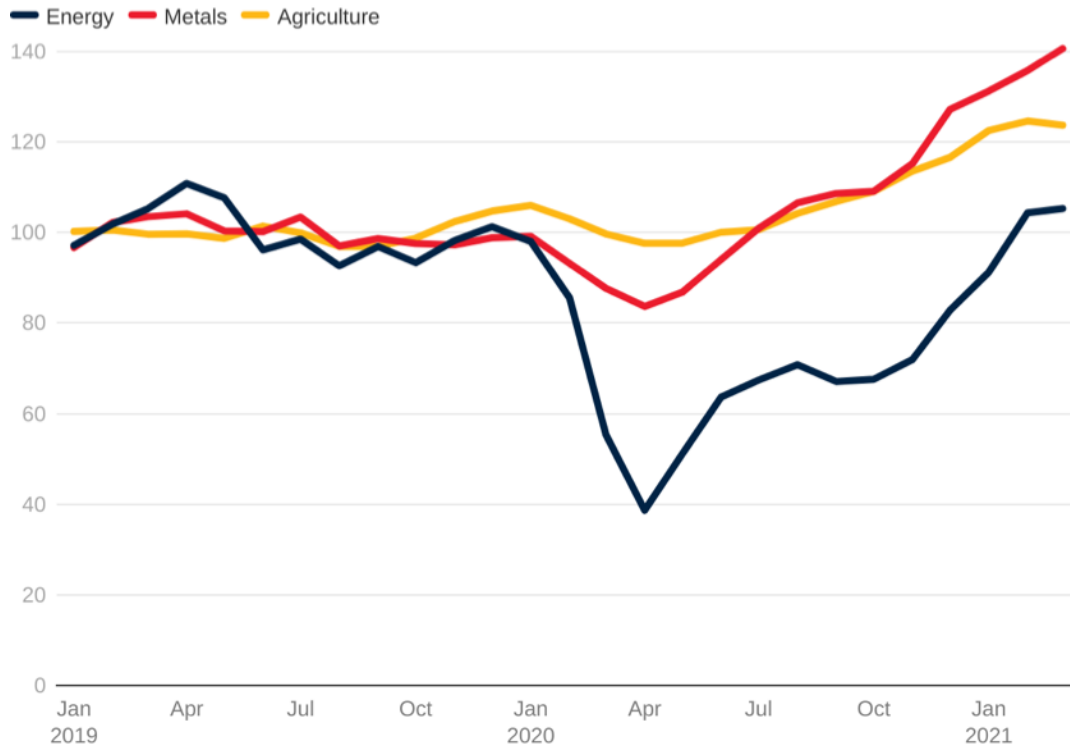
DÜNYA BANKASI, "EMTİA PİYASALARI GÖRÜNÜMÜ" RAPORUNU YAYIMLADI

Nisan ayında yayımlanan rapor, **8 ana başlıkta** özetlenmektedir.

1. Neredeyse tüm emtia fiyatları salgın öncesi seviyesinden daha yüksek

Emtia fiyatları, 2021'in ilk çeyreğinde toparlanmaya devam etti ve çoğu şu anda salgın öncesi seviyelerinin üzerinde. Küresel toparlanma, büyüme beklentilerinin artması, ham petrol, bakır ve çeşitli gıda ürünlerinin arz faktörleri fiyat artışının sebeplerinden.

Grafik 1. Emtia Fiyat Endeksleri, Aylık

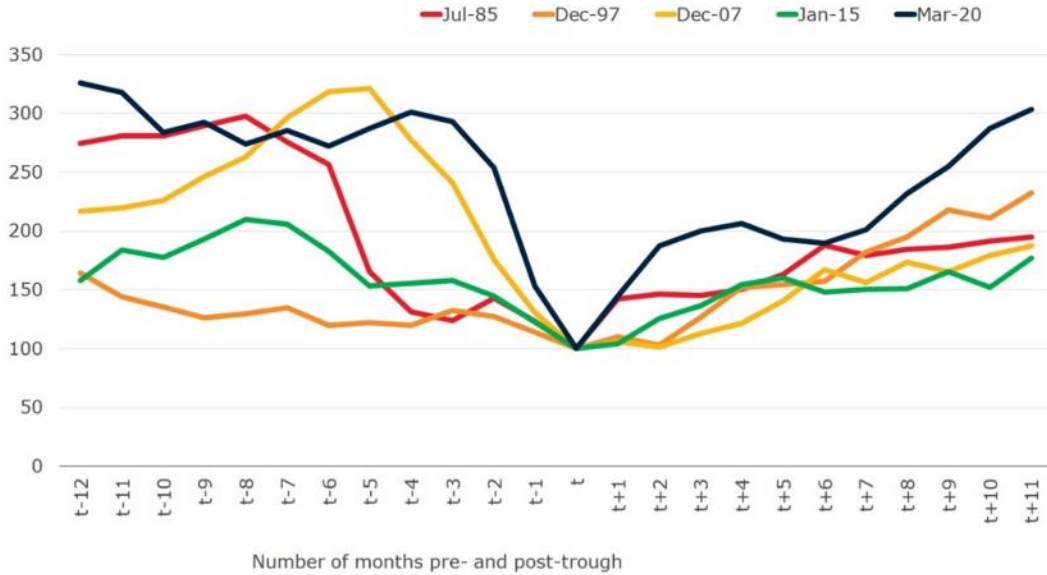
Kaynak: Dünya Bankası

2. Ham petrol fiyatları rekor sürede toparlandı

Petrol ihraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) ve ortaklarının üretimde kısıtlamalara gitmesiyle geçtiğimiz yıl ham petrol fiyatları dip noktayı gördü. Talep tarafındaki kademeli toparlanmanın, 2021 yılında aşılamanın yaygınlaşması ve özellikle gelişmiş ülkelerde seyahat kısıtlamalarının azaltılmasıyla daha da artması bekleniyor. Fiyatların 2021'de ortalama 56 dolar/varil; talep kademeli olarak arttıkça 2021'de 60 dolar/varil seviyelerini göreceği tahmin ediliyor.

Grafik 2. Petrol Fiyatları, Temmuz 1985-Mart 2020

Index, t = 100

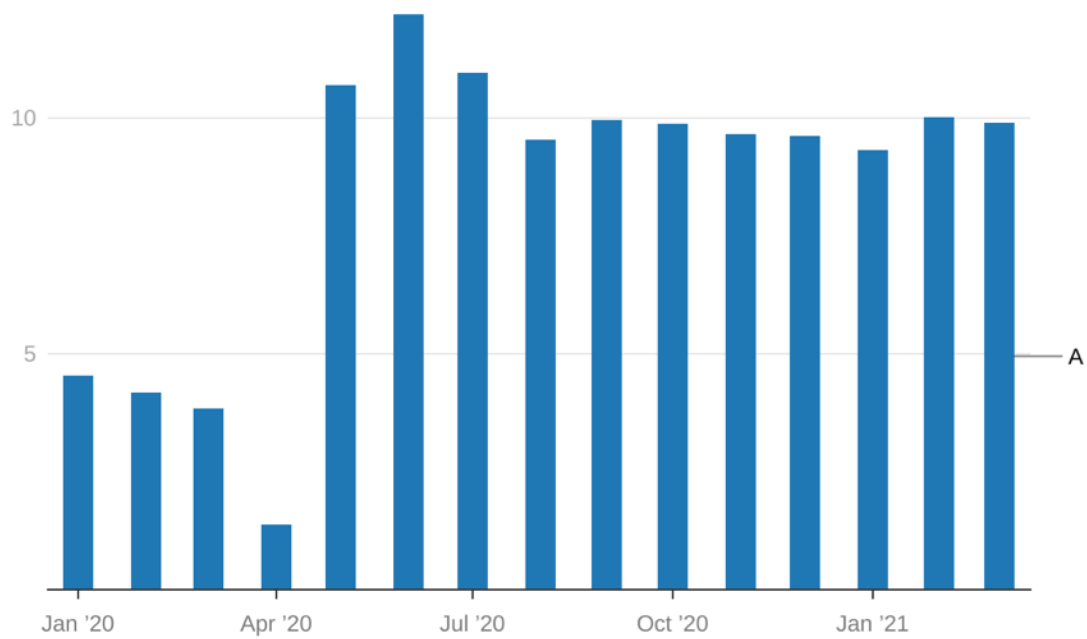
Kaynak: Dünya Bankası

Not: Grafik, her bir fiyat düşüşünün dip noktasından 12 ay önce ve sonra (sırasıyla T-12 ve T+12), dip noktasında 100'e endekslenen, 1980'den bu yana en büyük petrol fiyatlarındaki düşüşleri ve toparlanmaları göstermektedir.

3. Yedek petrol üretim kapasitesi çok yüksek

OPEC ve ortakları (OPEC+) tarafından yapılan üretim kesintileri, petrol fiyatlarını desteklemede kritik öneme sahip olsa da ortaya çıkan büyük miktarda yedek üretim kapasitesi, uzun vadede fiyat artışlarını sınırlayacaktır. Ayrıca, pandeminin seyri olumsuz olursa, talepteki zayıflama üretim kesintisi anlaşması üzerinde baskı oluşturabilir. Anlaşmanın bozulması, petrol fiyatlarının belirgin şekilde düşmesine neden olabilir.

Grafik 3. Küresel Üretim Yüzdesi, 2019

Kaynak: Uluslararası Enerji Enstitüsü, Dünya Bankası

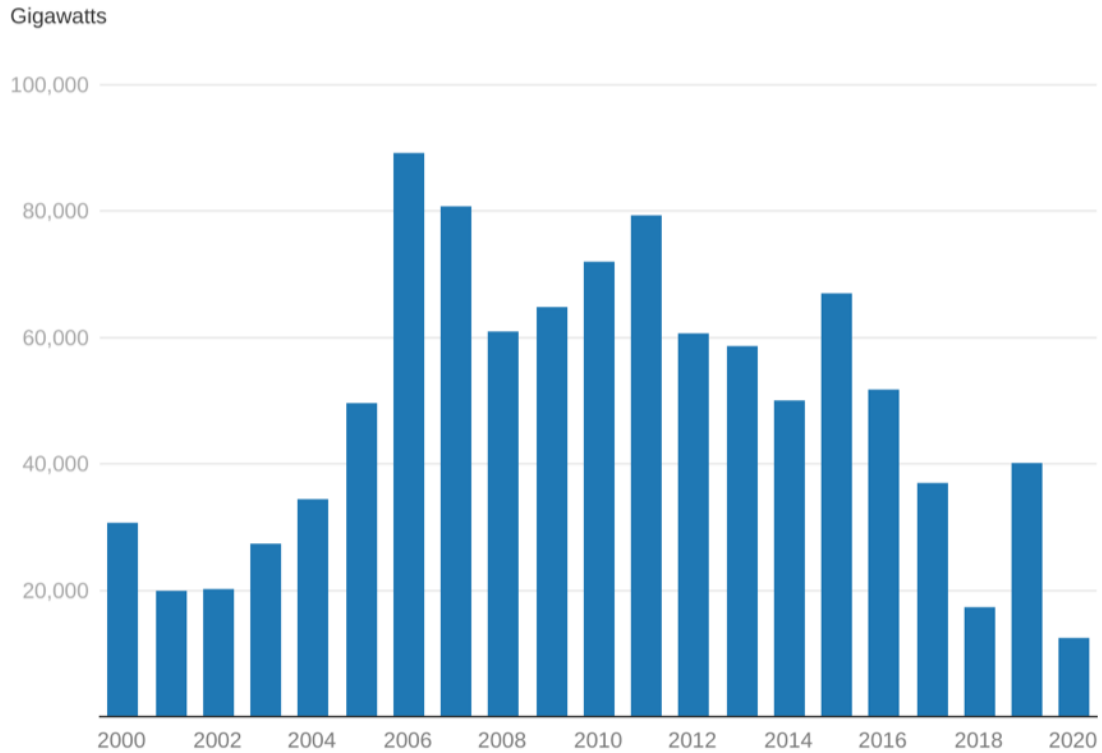
Not: Yedek üretim kapasitesi, bir ülkenin Ocak 2018-Nisan 2020 dönemindeki maksimum üretimiyle mevcut üretim seviyeleri arasındaki fark olarak hesaplanmaktadır.

4. Doğalgaz ve kömür fiyatları da yükseldi

Diğer enerji mallarının yanı sıra, doğal gaz ve kömür de küresel ekonomik iyileşme, kuzey yarımkürenin bazı kısımlarındaki soğuk hava ve arz kesintileri nedeniyle 2021'in ilk çeyreğinde keskin fiyat artışları gördü. Karbon nötr hedeflerinin açıklanması, uzun vadede kömür fiyatlarında bir baskı yaratacak.

Avrupa ve ABD'de kömüre dayalı elektrik üretiminin kullanımdan kaldırılması, Çin'deki artan kapasite ile fazlasıyla telafi edilse de kömür kullanımı yenilenebilir enerji kaynaklarının ve düşük fiyatlı doğal gazın hızla yayılmasıyla önemli ölçüde azaldı.

Grafik 4. Kömür Santrali Kapasitesindeki Net Değişim

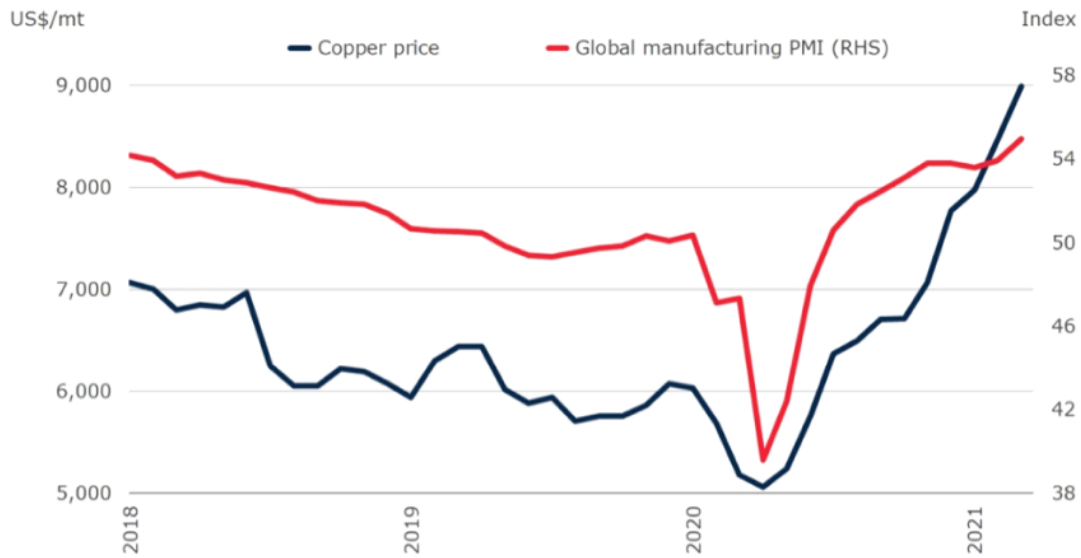
Kaynak: Global Energy Monitor, Dünya Bankası

5. Küresel toparlanma metal fiyatlarını artırdı

Metal fiyatları 2021'in ilk çeyreğinde yükseliş seyrini sürdürdü ve salgın öncesi seviyeleri geçti. 2021 yılında fiyatların 2020'ye göre ortalama %30 daha yüksek olması bekleniyor.

Yükselen fiyatlar, Çin'deki güçlü talebi, devam eden küresel toparlanmayı ve bazı metaller için arz kesintilerini yansıtıyor. Bakır, kalay ve demir fiyatları Mart ayında 10 yılın en yüksek seviyesine ulaştı. ABD'de önerilen, altyapı faturası ve karbondan arındırmaya yönelik küresel enerji geçişi, fiyatlar üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturabilir.

Grafik 5. Bakır Fiyatları ve Küresel İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI)

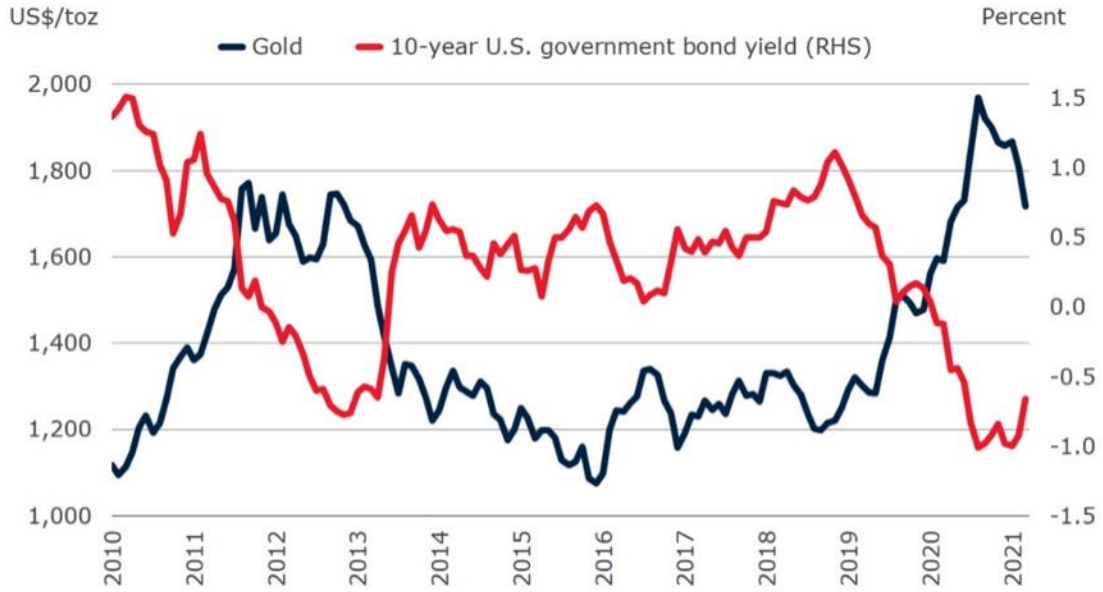

Kaynak: Haver Analytics, Dünya Bankası. **Son gözlem tarihi:** Mart 2021

6. Tahvil getirilerindeki artış altının parıltısını söndürdü

Devlet tahvili getirilerinin artması, altını yatırımcılar için daha az çekici hale getiriyor. Yılın ilk çeyreğinde altın fiyatlarındaki gerileme %4. Altın destekli borsa yatırım fonları da son aylarda keskin bir düşüş yaşadı ve merkez bankaları altın alımlarını azalttı.

Grafik 6. Altın Fiyatları ve Faiz Oranları

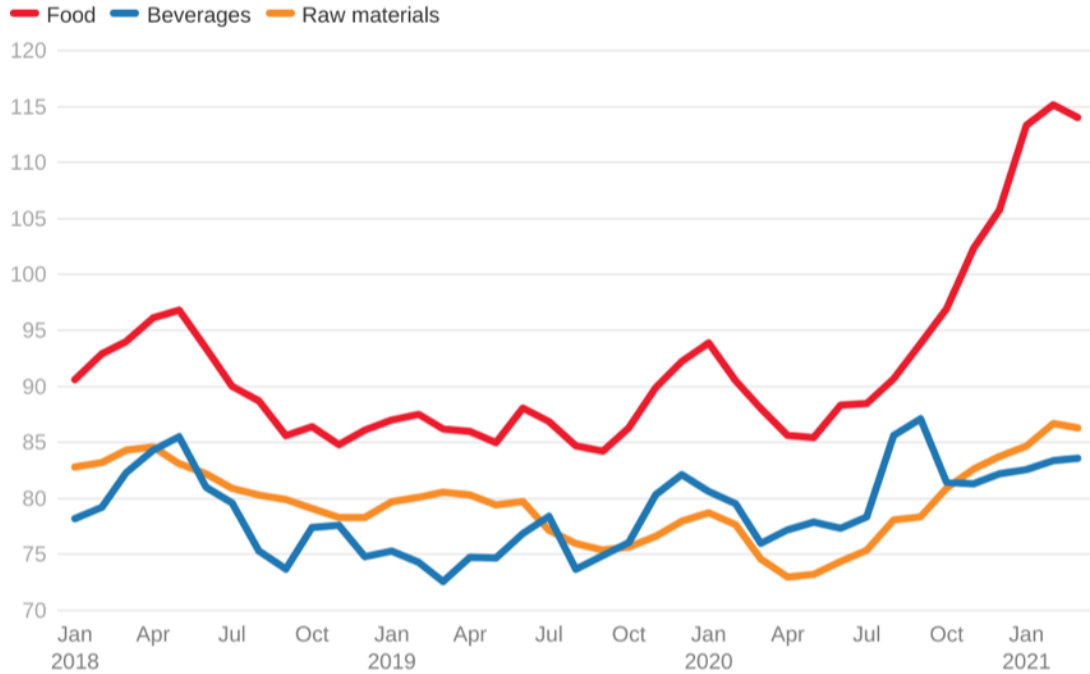
Kaynak: Bloomberg, Dünya Bankası

7. Tarım fiyatları 7 yılın en yüksek seviyesinde

Dünya Bankası'nın Tarımsal Fiyat Endeksi, 2021'in ilk çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre %9'dan fazla arttı. Fiyatlar bir yıl öncesine göre yüzde 20 daha yüksek, neredeyse 7 yılın en yüksek seviyesi. Fiyat artışlarının sebepleri: Başta mısır ve soya fasulyesi olmak üzere bazı gıda ürünlerindeki arz açıkları; Çin'in yem ürünlerine yönelik artan talebi ve ABD dolarının değer kaybetmesi.

Grafik 7. Tarım Fiyat Endeksleri

US\$ indexes, 2010=100

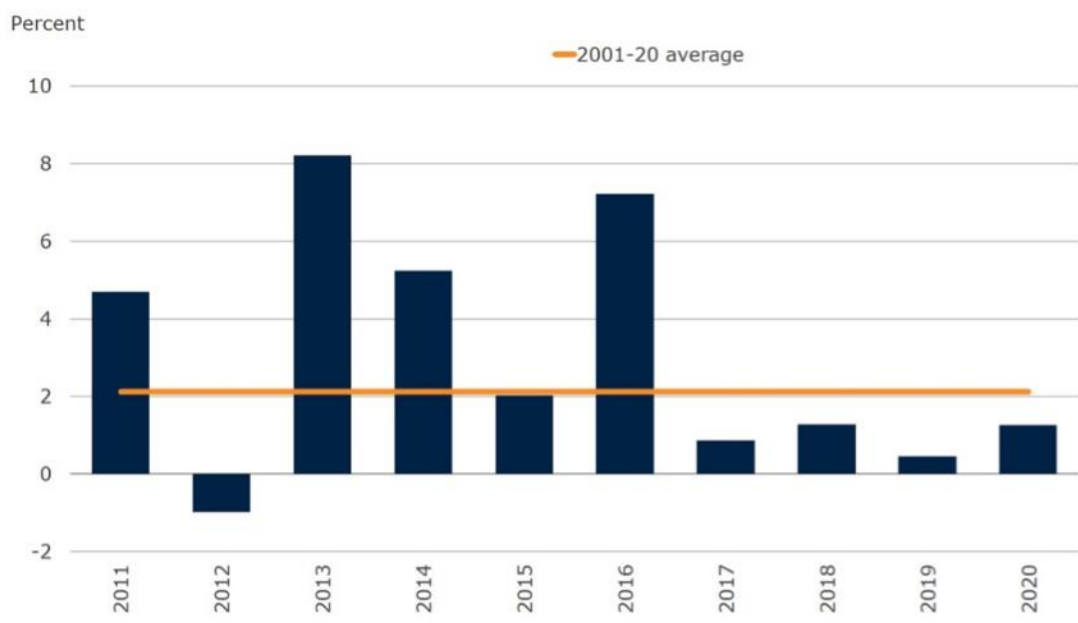

Kaynak: Dünya Bankası. **Son gözlem tarihi:** Nisan 2021

8. Gıda emtia piyasaları istikrar kazanıyor

ABD Tarım Bakanlığı'nın araştırmasına göre ABD'de mısır, soya fasulyesi ve buğday ekimine ayrılan arazinin gelecek sezon sırasıyla %0,4, %5,4 ve %4,5 artması bekleniyor. ABD'nin bu mallarda aşırı büyük rolü göz önüne alındığında, değerlendirmenin gerçekleşmesi durumunda küresel gıda emtia piyasalarının istikrara kavuşturulmasına yardımcı olacaktır. Tarım fiyatlarının 2021'de %13 oranında artmasının ardından 2022'de istikrar kazanması bekleniyor. Tahminlere yönelik riskler: kısa vadede enerji maliyetleri; uzun vadede biyo-yakıt enerjiye geçiş politikaları.

Grafik 8. Küresel Tahıl Arzında Büyüme

Kaynak: USDA, Dünya Bankası

Ek: Tablo 1. Nominal Fiyat Endeksleri ve Tahminler

	Price Indexes (2010=100) ¹					Change (%), q/q		Change (%), y/y		Forecast revision ³	
	2018	2019	2020	2021f ²	2022f ²	2020Q4	2021Q1	2021f ²	2022f ²	2021f ²	2022f ²
Energy	87	76	52	71	75	8.3	35.3	36.1	6.1	26.8	-5.9
Non-Energy⁴	85	82	84	100	97	9.3	11.8	19.0	-3.5	17.3	-5.0
Agriculture	87	83	87	99	100	8.7	9.3	13.5	1.0	12.1	-0.5
<i>Beverages</i>	79	76	80	81	83	-2.5	1.9	1.4	1.6	0.3	0.5
<i>Food</i>	90	87	92	108	109	11.9	12.3	17.1	0.9	15.6	-0.6
<i>Oils and meals</i>	85	77	90	116	117	22.4	12.9	29.0	0.9	27.2	-0.9
<i>Grains</i>	89	89	93	106	107	10.7	17.2	13.8	0.9	12.3	-0.6
<i>Other food</i>	99	98	95	100	101	-0.1	6.8	5.2	0.9	4.2	-0.1
<i>Raw Materials</i>	81	78	78	85	86	6.0	4.2	9.8	0.9	8.1	-0.8
Fertilizers	83	81	73	93	88	4.4	23.5	27.1	-5.0	23.9	-8.2
Metals and Minerals	83	78	79	103	91	11.2	16.0	30.4	-12.1	28.3	-13.4
Precious Metals	97	105	134	134	125	-1.6	-1.9	0.1	-6.8	3.8	-4.9
Memorandum items											
Crude oil (\$/bbl) ⁵	68	61	41	56	60	3.8	35.9	35.7	7.1	28.4	-6.5
Gold (\$/toz)	1,269	1,392	1,770	1,700	1,600	-2.0	-4.1	-4.0	-5.9	-2.0	-3.5

Detaylı bilgi için:

<https://blogs.worldbank.org/voices/commodity-markets-outlook-in-eight-charts>

<https://thedocs.worldbank.org/en/doc/c5de1ea3b3276cf54e7a1dff4e95362b-0350012021/original/CMO-April-2021.pdf>